

Trans

Noord-Nederland heeft sinds kort een eigen algemeen-Nederlands literair tijdschrift: „Trans”, uitgegeven door een redactie, die weer onder de bekende auspiciën staat van de

Vereniging van Groninger letterkundigen. Redactie en administratie zetelen: Verlengde Hereweg 28a in Stad.

Er is dus weinig regionaals in dit literaire blad. De Saksische en Friese maandbladen hoeven zich niet bedreigd te voelen. De spits is spits gericht tegen wat in de Randstad Holland wordt gepresteerd in de daar zo talrijke literaire bladen als Gard Sivik en De Nieuwe Stem en Podium en hun vele variaties en vrienden. Deze bladen zijn het, die door Trans vaderlijk gewogen en te licht bevonden worden, Gard Sivik wordt zelfs onverbloemd een open riool genoemd. Trans zelf wil vanachter de beschermende kantelen ook zo nu en dan te voorschijn springen en dan zijn pijlen de wereld in slingeren, om, vóór de vijand kan terugschieten, weer weg te springen achter de veilige muur.

Ook in zijn bijdragen wil Trans beslist niet regionaal zijn. Op Noord-Nederland afgestemde gedichten of proza-verhalen vindt men eigenlijk niet. André Roemer, een naam, waarachter zich — blijkens de bijgevoegde auteurs-biografieën een leraar Frans en Nederlands aan de katholieke HBS in Emmen verschuilt — debuteert in Trans als dichter met een aan Gorter herinnerend vers, dat echter niet over Balk, maar over het Domplein in Utrecht gaat. Louis de Bourbon, de dichterkoning van het zoet Navarre, in vroeger jaren redacteur van het katholieke Roeping, schrijft nu in Trans een sonnet, dat niet veel hoop meer open laat: „wat mij het menselijk ras hier heeft te zien gegeven, ontnam mij alle hoop en lust op eeuwigheid”. Of kon Bourbon dit ook qua vorm niet sterke vers nergens anders kwijt, en fungeert Trans zo als een „tweede soort” verzameling?

Het verhaal in twee delen van J. Kenniphaas, leraar muziek in Appingedam over het vakantie-reisje, heeft stemming en sfeer, maar het zou elders ook wel een plaats hebben gevonden. Misschien liggen er mogelijkheden in een eigen geluid van Noordelijke Neerlandici. Marja heeft zich ook hier de kans niet laten ontnemen om in zijn geliefd Groningen iets van zich te laten horen, maar we vragen ons toch af, of nu juist de Groninger Neerlandici een blad moeten oprichten naast en tegenover wat in de Randstad wordt gepubliceerd, terwijl zij verder geheel op die Randstad gericht zijn, al is dat dan misschien de Randstad van enkele tientallen jaren geleden.

Men heeft aan de Friese en misschien ook wel aan de Groningse cultuurbeving jarenlang het verwijt gemaakt, dat zij het gewest van dertig, veertig jaar geleden beslist in stand wilden houden, en geen oog hadden voor de moderne tijd. Maar een tijdschrift, dat hier het leven in andere gewesten van een tien, twintig jaar geleden als ideaal wil doen schijnen, lijkt ons nog minder bestaansrecht te hebben.

Zijn wij dan zo gelukkig met de door Trans gewraakte Randstad-publicaties die deze brave lieden aan een open riool doen denken? Volstrekt niet. Maar een afstand-nemend bevaderen vanuit het hoge en onvoorstelbaar verre Noorden zal de schrijver daar alleen maar op de lachspieren werken. Trans zal zijn kracht moeten zoeken in een eigen geluid, en dat hoeft beslist nog geen geluid in een of andere Noordelijke streektaal te zijn, en het hoeft ook niet telkens weer te gaan over de hoofdzetel van de Gasunie. Maar in een positief omschreven durvende vernieuwing zit o.i. dé grote kracht van een tijdschrift als dit. En juist daarom is de belangstelling van velen, aankomende en volwassen Neerlandici, leerlingen van middelbare scholen en losse literatuur-liefhebbers hier in ons Noorden zozeer gewenst.